

Skrooge frissített: tippek kezdőknek

PCLinuxOS Magazine – 2022. február

Írta: kalwisti

Háttér

Újévi fogadalomként megtettem a kezdő lépéseket a KDE Plasma 5.23.5 megismerése felé, miután telepítettem Tex Darkstar minimal ISO-ját (2021. 11.) a megbízható Dell Latitude E4300 laptopunkra. Azt is elhatároztam, hogy ismét beleásom magam a Skrooge-ba, a KDE-alapú pénzügyi programba.

Korábban, 2010-ben már használtam stopgap-ként, amikor a KmyMoney-t fejlesztője a KDE 3-ról KDE 4-re átdolgozta és a KMM akadozóvá vált. A Skrooge jól funkcionált, de nem használtam tovább, amikor a KDE-t leváltottam. Elég idő telt el azóta, hogy elfelejtsem a program számos finomságát.

A Skrooge jelenlegi verziója a 2.26.1-es. A Skrooge-t 2008 márciusában indították, vagyis 13 éve aktívan fejlesztik. A fő fejlesztője Stéphane Mankowski, francia mérnök, programozó, aki az Airbus, nemzetközi légitársaságnál dolgozik menedzserként. Mankowskit Guillaume de Burem programozó mérnök segíti, aki szintén az Airbus alkalmazottja.

A szokatlan Skrooge nevet Dickens Karácsonyi énekének (1843) egyik szereplőjétől, Ebenezer Scrooge-tól vették. A név hallatán néhányaknak Walt Disney által 1947-ben megteremtett Scrooge McDuck ugorhat be. ¹ Ebenezer Scrooge-t az angolul beszélőknek nem kell bemutatni, hiszen a mese, amiben a három szellem megtéríti, egyike a legkedveltebb karácsonyi történeteinknek. A képregények világában járatanok kedvéért, Scrooge McDuck (aki történetesen Donald Duck nagybátyja) extrém fukarságáról és a

három köbméter készpénzről híres, amit egy felhőkarcoló méretű perselyben tárol.

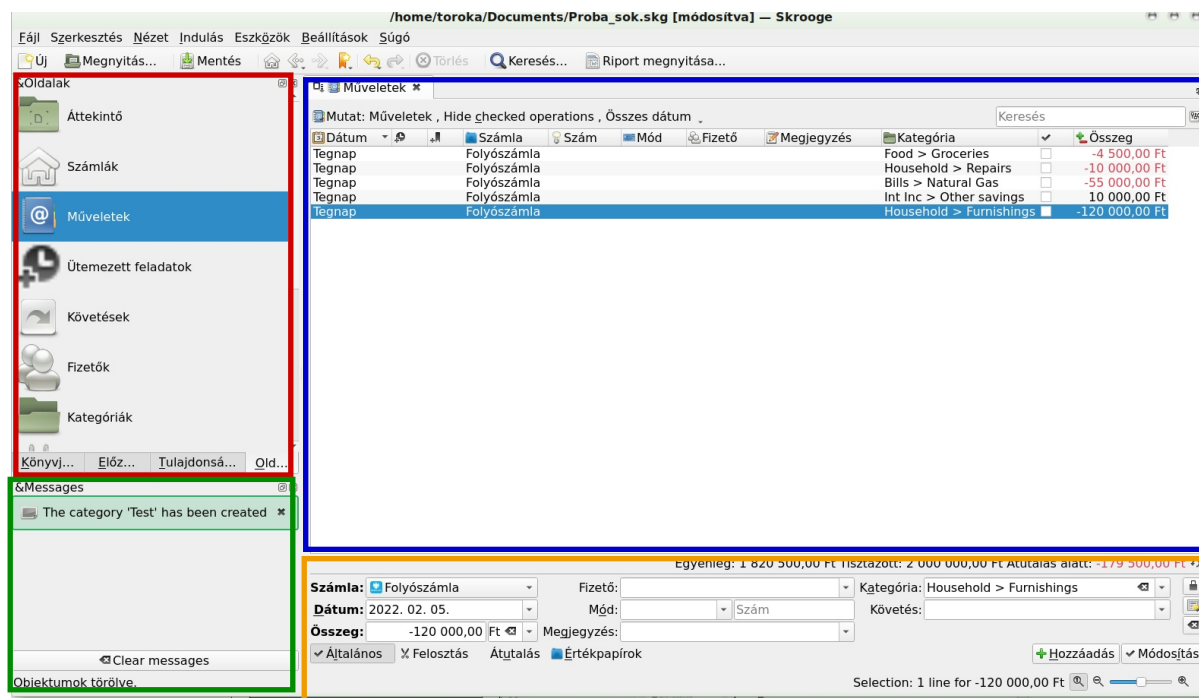
A Skrooge egyszeres könyvvitelt alkalmaz (mint a Home Banking vagy a Quicken), szemben a kettős könyvvittel (GnuCash vagy KMyMoney). A Skrooge kézikönyve tisztázza, hogy nem alkalmas adók kezelésére, sem kis vállalkozások szükségleteire. ² Ugyanakkor a Skrooge robusztus és tökéletesen megfelel házi és személyes könyvelésre.

A cikk nem akar teljes értékű oktató anyag lenni; ha a Skrooge-ról részletes bemutatókeresés, az utolsó oldalon a „További források” résznél kutakodj. Most arra hagyatkozom, hogy olyan dolgokat vitassak meg, amik nincsenek teljesen kifejtve, vagy amiket egészen addig nem értettem meg teljesen, amíg el nem kezdtem kísérletezni velük.

Felhasználói felület

A Skrooge-ban kezdőknek valószínűleg szembe ötlük a szokatlan megjelenése. A dokkok használata – ami az alkalmazásablak része –, mint az Oldalak (Page Chooser) és az Messages (üzenetek) panel, vagyis a grafikus felület nem tradicionális kinézetű banki főkönyv (mint a GnuCash). Noha a kinézet elég „zsúfolt”, a fejlesztők eléggé odafigyeltek; ennek eredményeképpen a Skrooge felülete jól átalakítható.

A lenti képernyőképen kiszíneztem a felhasználói felület fő részeit. A két dokk az Oldalak (piros keret) és a Messages (zöld). A Fő terület kék keretet kapott és a Szerkesztő panelt narancssárgánegyszög jelzi.

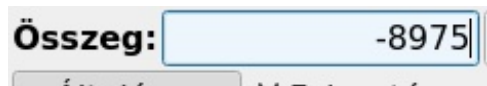
Adatbevitel

Noha a Skrooge ragyogóan képes importálni, a tiszta utat választottam, azaz az új bankunkból 90 „friss” tranzakciót kézzel írtam be. (A helyi bankunkat egy nagyobb országos bank vásárolta fel 2021 októberének közepén). Tervezem a folytatást egy olyan cikk-kel, ami más formátumok -, xhb [HomeBank], gnuCash [GnuCash], QFX és CSV – Skrooge-ba importálását értékeli azok számára, akiket esetleg érdekel a téma.

Panelműveletek alapok

A Műveletek terület és szerkesztési panelje az, ahol a munka zöme folyik, látható és a tranzakciók bevitelének történik. Csak néhány dolgot kell észben tartani:

Amikor kiadást könyvelsz a Szerkesztés panel Összeg mezőjében, rakj egy mínusz jelet (-) az összeg elé, pl. „-8975”:

A főkönyv Fő területén a tartozások zárójelben piros számokkal pl. (15000 Ft); a követelések pedig feketével: 125000 Ft; jelennek meg.

✓	+	Összeg
☐		-4 500,00 Ft
☐		-10 000,00 Ft
☐		-55 000,00 Ft
☐		10 000,00 Ft
5 ☐		-120 000,00 Ft

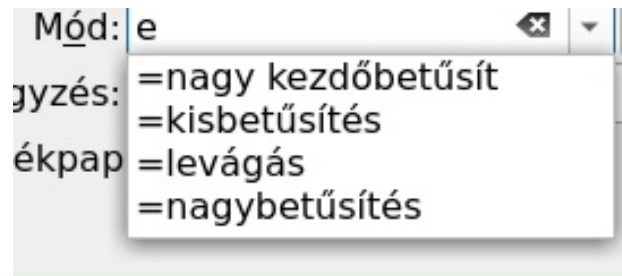
Hozzá kell szoknod, hogy tranzakció hozzáadása vagy bevitel után kattints a Kiürítés szerkesztő gombra. Ez kitakarítja a Szerkesztő panelt és üres mezőket ad az új tranzakciók számára:

Az Automatikus kitöltés aktív a billentyűleütések mentésére. Pl. próbáld beírni a „gr”-t a Kategóriák mezőbe, ami azonnal a **Food > Groceries**-t adja fel.

Mód

Amikor adatot kezdesz beírni ebbe a mezőbe, nem ajánl fel opciókat a lenyíló menüben. Néhány alig értelmezhető kifejezés jelenik meg; feltételezem, hogy belső programutasítások lehetnek (nem foglalkoztam velük):

Próbálgatások során arra jutottam, hogy bármit beírhatasz. Szabványos kifejezéseket használtam, mint **Check, Debit, AutoDep, Credit, Deposit, Withdrawal** (kivételesen), **Interest** (kamat).

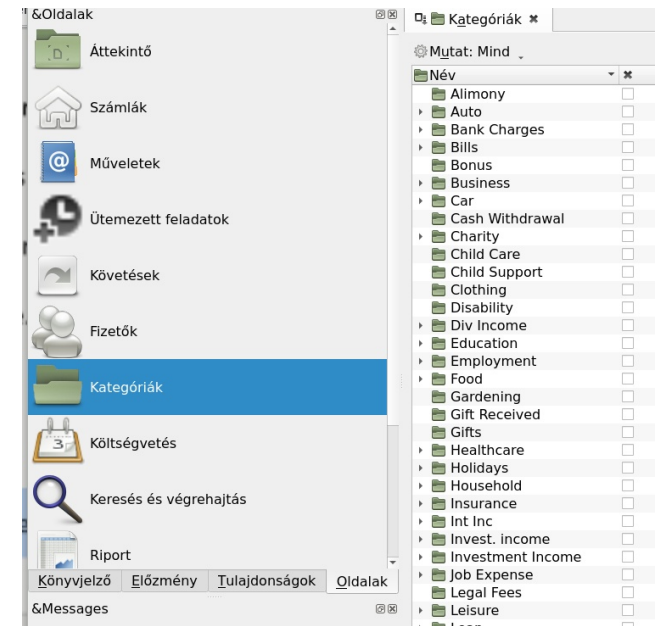
Amint beírtad a kifejezéseket, a Skrooge megjegyzi és a lenyíló menüben felajánlja kiválasztásra.

Kategóriák

A Skrooge a szokásos kategóriák egyfajta összeállításával érkezik, ami tartalmában nagyon hasonlít a HomeBank-éhoz. Mindazonáltal, az egyéni igényekhez igazodóan módosítható. (jobbra főt)

Az Oldalak részénél a **Kategóriák** kiválasztásával tekinthetőek meg:

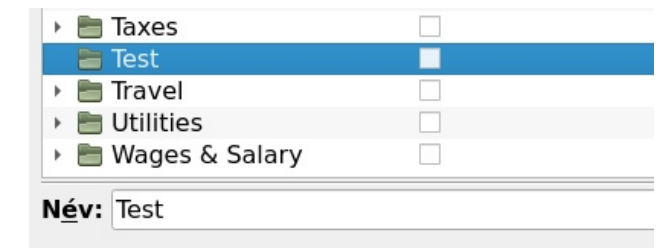
A Skrooge-ban a Kategóriák végtelen számú szinten tovább bonthatók, vagyis az igények szerinti felbontásban követhetőek a kiadások.

Új alkategória létrehozása (a rövid út)

Ha új alkategóriakell, könnyen létrehozható. A Szerkesztő panel Kategóriák mezőjében be kell írni a kívánt alkategória nevét, amit „>” előz meg. Például:

- Household (háztartás) > **Lawn-yard** (kert gyep)
- Other Income (Egyéb bevételek) > **Transfer from Savings** (Áthozat megtakarításból)

Skrooge frissített: tippek kezdőknek

Új (al)kategória készítése (a hosszabbik út)

Ha egy új elsődleges (fő) Kategória kell:

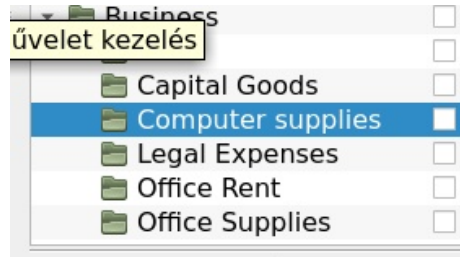
- Az Oldalaknál > Kategóriákat válaszd!
- A Név mezőbe írd be az <Új kategória nevé>!
- Kattints a + gombra a hozzáadáshoz!

Mihelyst létrejött a kategória, szükség esetén törölhető:

- Jelöld ki a Kategória nevét!
- Jobb kattintás > majd válaszd a Törlést!

Létező kategória alá új alkategória hozzáadása:

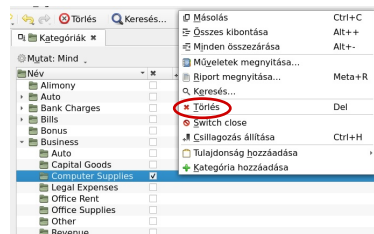
- Válaszd ki a szülő kategóriát! A példában a Business a szülő kategória.
- A név mezőbe írd be az <új alkategória nevé>!

A törléshez jelöld ki az alkategória nevét! Aktiváld a jelölőt a Lezárva oszlopban („x” jelöli – egyes változatoknál piros karikában)!

Ezután jobb kattintás és válaszd a Törlés-t!

Név: Computer suply

- Kattints a + gombra!
- Létrejön az új alkategória:

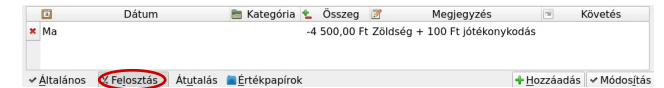
Tranzakció felosztása

A tranzakció felbontása – „felosztásnak” is hívják – olyan tranzakció, ami egynél több (kiadási) kategóriához köthető. Egyes pénzügyi alkalmazásoknál elég nehézkes felosztott tranzakció bevitel; ellenben a Skrooge jól kezeli.

A Műveletek rész Szerkesztő panelében.

1.Kattints a Felosztás gombra!

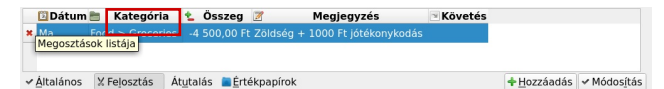
Ezzel a Skrooge a felosztás szerkesztési módra vált. A Kategória, Megjegyzés és Követést táblázat váltja fel. A táblázat celláinak szerkesztéséhez kattints duplán a megfelelőn:

2.Jelöld ki a tétel sorát!

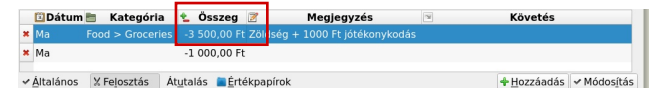
3.Kattints a kategória oszlopban!

4.Írd be, vagy válaszd ki a megfelelő kategóriát (étel > zöldség):

5.Kattints az Összeg oszlopban!

6.Megfelelően írd át a tranzakció első kiadási kategóriájának összegét:

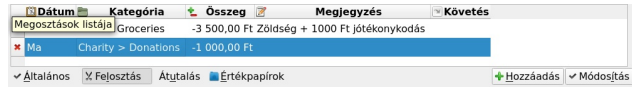

7.A Skrooge automatikusan újraszámol. A példában az alkalmazás levonta a zöldségekre költött összeget (3500 Ft) a tranzakció teljes összegéből (4500 Ft), 1000 Ft különbözetet hagyva.

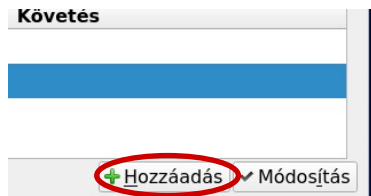
Skrooge frissített: tippek kezdőknek

8. A fennmaradó összeg Kategóriájára kattints!

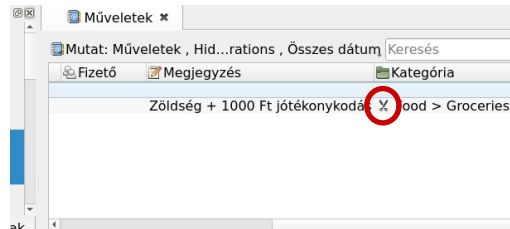
9. Írd be, vagy válaszd ki a megfelelő kategóriát (jótékonykodás > adakozás):

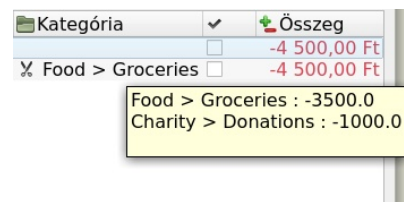
10. kattints a Hozzáadás gombra!

A följötte lévő területen (azaz a műveletek listájánál) vedd észre a „Felosztás” ikont:

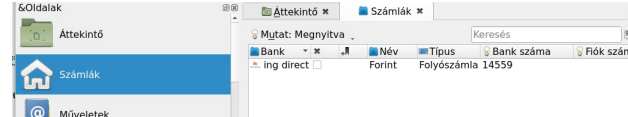
Az egérmutatót fölé mozdítva a megjelenik a Felosztási összeg:

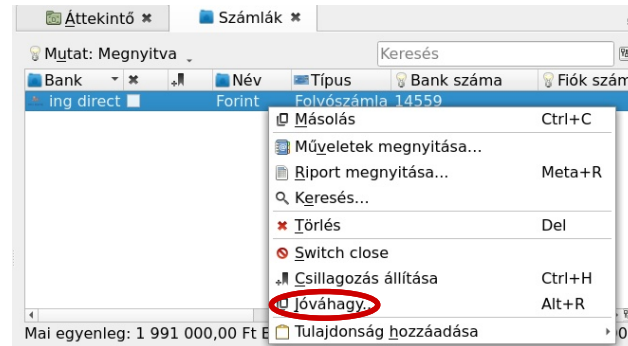
Egyeztetés

Noha a Skrooge kézikönyve kitér az Egyeztetésre,³ a folyamat az érthetőség szempontjából számomra elvontnak bizonyult. A Skrooge fórumán nézelődve találtam egy világosabb magyarázatot Stéphane Mankowski tollából, amihez hozzáadtam némi saját egyszerűsített értelmezést.

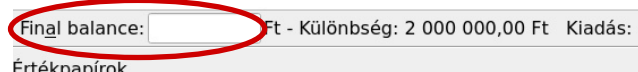
- Nyisd meg a Skrooge-fájlodat!
- A számlák ablak megnyitásához üss **Ctrl+2**-t!
- Válaszd ki az egyeztetendő számlát kiemeléssel!

Jobb kattintás és válaszd a Jóváhagyást, hogy az egyeztetési mód Műveletek oldalára juss. (Vagy üss **Alt+R**-t):

Írd be a banki kimutatásod végösszegét (final balance) a megfelelő mezőbe.

A kimutatásban felsorolt tételek átnézésakor kattints az ahhoz tartozó tranzakcióra a Skrooge Műveletek ablakában, hogy „Jelölt” jelzést kapjon!

A „Jelölt” annyit tesz, hogy jelzöt kap (függő egyeztetés).

Az összeg melletti négyzet színes lesz, benne ellipszissel (három pont).

Kategória	✓	Összeg
Food > Groceries	☐	-4 500,00 Ft
Household > Repairs	☐	-10 000,00 Ft
Bills > Natural Gas	☐	-55 000,00 Ft
Int Inc > Other savings	☐	10 000,00 Ft
Household > Furnishings	☐	-120 000,00 Ft

A folyamat végén a Különbség 0,00 kell legyen.

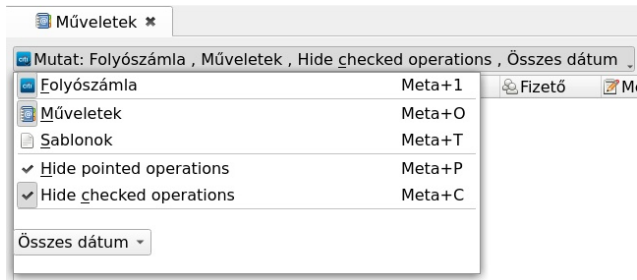
Kattints a nagy pipa jelzésre az egyeztetés véglegesítéséhez.

A nagy pipajel eszközügője jelzi, hogy „A jelölt műveletek érvényesítve” lesz általa.

Egy felirat ugrik fel „The account ... is reconciled.”

Ha azt választod, hogy az „ellenőrzött” tranzakciókat rejtse el (Hide checked operations), azok eltűnnek a Műveletek ablakából, rejtetté válnak. (következő oldal, balra fent)

Gratulálok! Készen vagy.

Ha az egyeztetés valamilyen okból nem megoldható, készíthetsz álműveleteket – kombinálva más, kijelölt tranzakciókkal – a Különbözet 0-ra kihozásához, így lehetővé válik az egyeztetési folyamat lezárása. Ehhez az egyeztetési módban kattints a „+” (Hozzáadás) gombra az egyeztetési mód eszközsorában.

Keresési és feldolgozási funkció

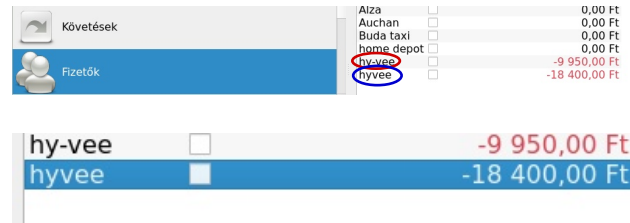
A Skrooge remek tulajdonsága a csoportos szerkesztés lehetősége, amivel egyszerűen több tranzakción – vagy fizetőn – lehet dolgozni. (A GnuCash jelenleg ezt nem tudja, noha a használói többször is kérték.) Ha például egy fizető neve különféle módokon is megjelenik – mint Kroger's, Kroger, Kroger Grocery – egységesítheted a nevet anélkül, hogy a tranzakciókat kézzel kellene szerkeszteni.

Ebben a hipotetikus példában „Hy-Vee” két változatban jelenik meg a Fizetőim között: hy-vee és hyvee. (A csekk-könyv információit kisbetűsen írom, a gyorsaság kedvéért és, hogy jobban figyelhessek a számadatok pontos bevitelére.)

Meg szeretném szüntetni ezt az inkonzisztenciát; a Skrooge könnyen megcsinálja:

Nyisd meg a Fizetők oldalt! (középen fent)

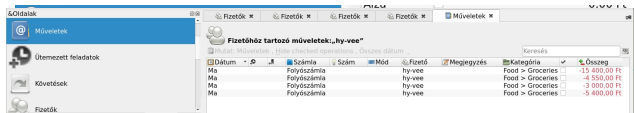
Kattints az elírt fizető nevére (itt hyvee):

Ragadd meg és dobd rá a jól írtira (itt hy-vee).

Az összes műveletben a „hyvee”-ként elírt fizetőt „hy-vee”-re javítja át és az elírt „hyvee”-t eltávolítja.

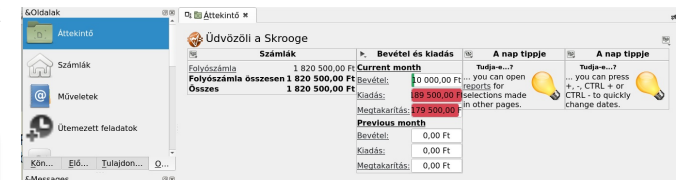
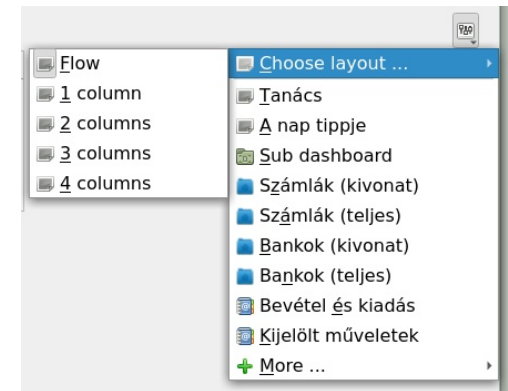
Duplán kattintva a hy-vee fizetőn (vagy jobb kattintás rajta → majd a Műveletek megnyitása kiválasztása) megmutatja, hogy a kapcsolódó tranzakciókat kijavította:

Az Áttekintő beállítása

Az Áttekintő a folyószámláid és pénzügyi helyzetet állapotát összesíti. Más widget-eket is adhatsz hozzá, csakúgy mint a megjelenítés is megváltoztatható a beállítás ikonjára kattintva: (jobbra fent)

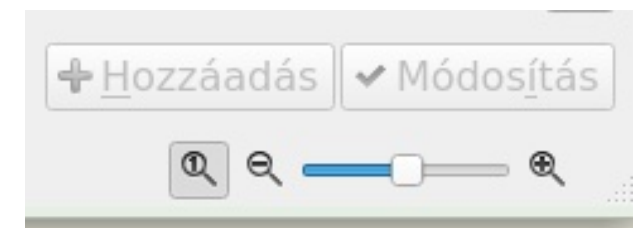
Úgy találtam, hogy számomra a Számlák (kivonat), illetve a Bevétel és kiadás widget-ek hasznosak (ahogy az jobbra látható).

Amikor kedvedre beállítottad a kinézetet, tartsd meg a változtatásaidat a Nézet → Oldal állapotának mentése menüpontra. (Másik lehetőség **Ctrl+ALT+S** billentyűkombinációk leütése.)

Az ablak nagyításának beállítása

A zoom funkció lehetővé teszi a betűméret ízlésednek megfelelő beállítását.

Balról jobbra funkciógombok a következők: Optimális méret | Kicsinyítés | Egyedi méret (csúszka) | Nagyítás.

Riport

Hibát követnének el, ha nem tennék említést arról, hogy a Skrooge képes sokféle, lenyűgöző jelentést és grafikát készíteni. A legjobban úgy ismerheted meg a jelentéseket, ha kísérletezel, különböző opciókat és értékeket kiválasztva és megnézve, hogy melyik megjelenítés a legcélszerűbb az adott elemzéshez.

- Az Oldalaknál > válaszd a Riport opciót, majd válaszd ki a jelentésben használni kívánt **Adat** kritériumot:

- A Sorok-nál pl. olyan lehetőségek vannak, mint Kategória, Fizető, Mód (csekk vs. Bankkártya), stb.

- Az Oszlopoknál > a választék: Dátum, Hét, Hónap, Negyedév, Év stb.

- A Mód-nál > a választék: Műveletek összege, Oszlopok százaléka stb.

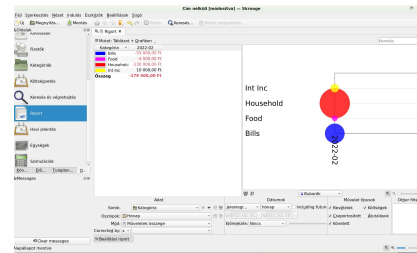
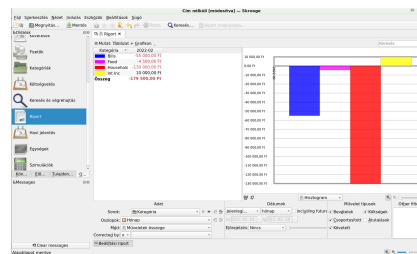
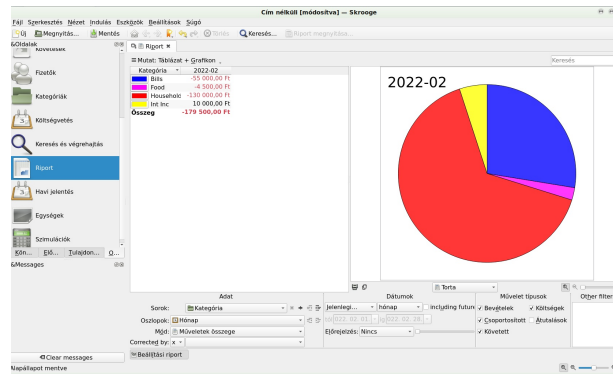
Ezután határozd meg a grafika típusát: Torta, Hisztogram, Sor, Buborék stb.!

Végső lépésként válaszd ki a jelentésbe berakandó Dátumokat! Opciók széles skálája érhető el: Előző (vagy Jelenlegi); Hónap (vagy Nap, Hét, Negyedév, Év).

A következő képernyőkép az előző hónapra (nála 2021. december – ford.) vonatkozóan néhány példát mutat a Kategóriák grafikáira: egy torta; egy hisztogram; és egy buborék grafikon.

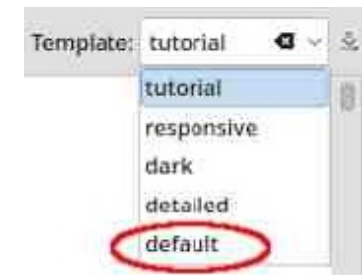
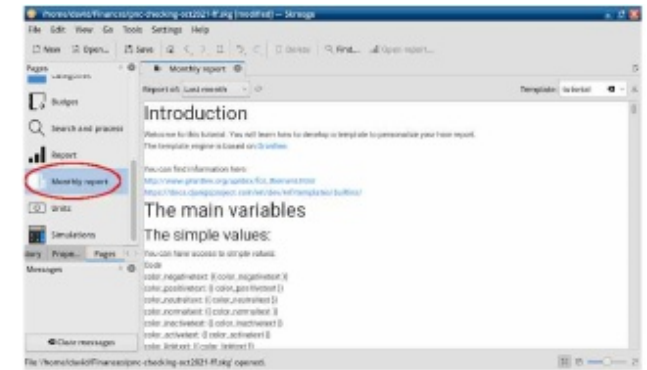
Havi jelentés

A Skrooge egy másik eleme a Havi jelentés (Oldalaknál is kiválasztható). „Az információkból egy pillanat alatt készít egy összegzést a kiválasztott időszakra (Előző hónap, Előző negyedév, Előző év stb.). Ezt zavarónak találtam, mivel amikor a panel megnyílik, az alapbeállítás szerint a sablon (template) a

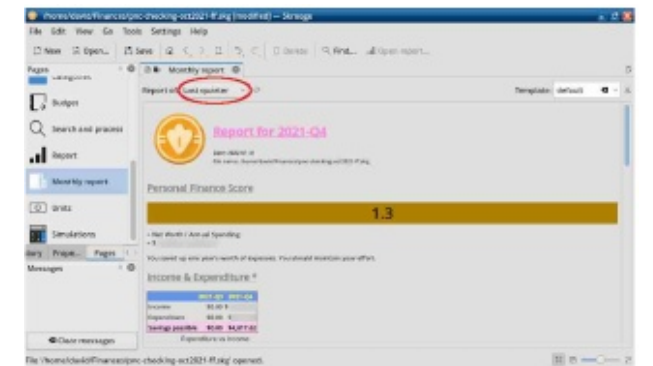

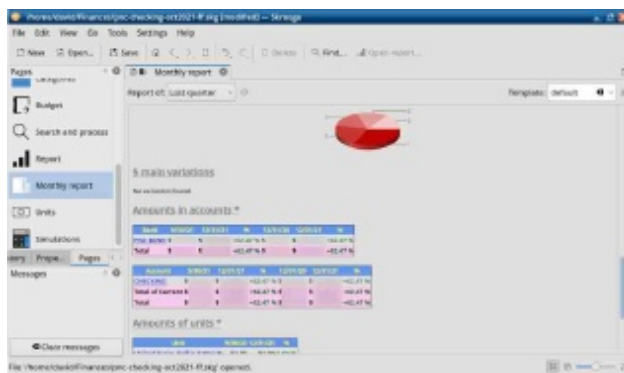
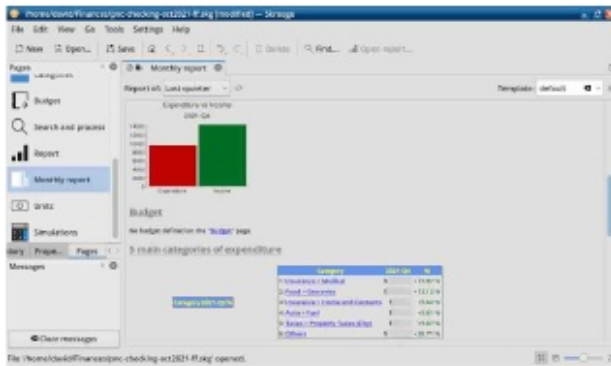
”tutorial” (oktató). Első pillantásra látszott, hogy némi szkriptelésre, kódolásra van szükség személyre szabott jelentés létrehozásához. (jobbra fent)

(Be kell vallanom, hogy már teljesítettem a jelentéshez szükséges követelményeket azzal, hogy létrehoztam egy számlát [csekk], műveleteket hozzáadtam [tranzakciók] és kategorizáltam azokat). Tovább kutatva a felfedeztem a sablonhoz (template) tartozó lenyíló menüt; a felajánlott lehetőségek közül számomra a default bizonyult a leghasznosabbnak: (jobbra)

A lenti képernyőkép ebben a negyedévi jelentésben összegzett adatokat mutatja: Personal Finance Score (személyi pénzügyek eredménye); Income & Expenditure; Budget (ha már meghatározva); 5 fő kiadási kategória; 5 változat és Amounts in accounts (számlaösszegek).

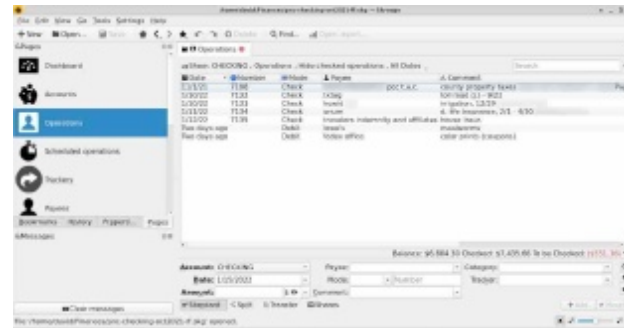

Következtetések

Ha már KDE-használó vagy és szeretnéd a személyes pénzügyeidet kezelni egy, a KDE rendszeréhez tartozó alkalmazással, biztatlak, hogy adj egy esélyt a Skrooge-nak. Örömmel használom ismét a programot; teljes értékű és megbízom a pontosságában. A Skrooge segít a te „három köbhektárnyi készpénzedet” számon tartani jobban, mint Ebenezer Scrooge és Scrooge McDuck – együtt.

A nem-KDE-felhasználóknak (XFCE vagy MATE) tudniuk kell, hogy a Skrooge telepítése behív 55 KDE-csomagot függőségként. Próbaképpen hozzáadtam az Xfce-rendszeremhez a Skrooge-t; a letöltés 38 MB volt, de 140 MB lemezterületet használt fel. (Telepítés után, a biztonság kedvéért újraindítottam a rendszert.)

Noha a Skrooge jól fut Xfce alatt, az ikonok és a téma – nem meglepő módon – nem illenek egymáshoz, összehasonlítva a KDE-s megjelenésével.

További források

A Skrooge-fórum moderátora, Alistair George feltöltött három videó oktató anyagot a Vimeo-ra 2011-ben. Noha az ott tárgyalt verzió régi, nem változott jelentősen sem a kezelőfelület, sem a Skrooge működése. A kezdőknek hasznos lehet a programot működés közben látni:

<https://vimeo.com/27796633>

"Skrooge Accounting Tutorial #1." 16 Aug. 2011. (17 min., 57 sec.)

Bemutatja a Skrooge fő jellemzőit, beleértve az adatbevitelt, tranzakció bevitelét a Műveletek panelben. Röviden áttekinti a sablonok használatát (ismétlődő, időzített kiadások).

<https://vimeo.com/27808880>

"Skrooge Tutorial #2." 17 Aug. 2011. (15 min., 31 sec.)

Bemutatja a „tárca” alternatív használatát készpénzszámlákra, tranzakciók felosztásán keresztül. Kitér a Követő mezőre is, ami képessé teszi feljegyzések készítését a tervezett projekt költségeiről.

<https://vimeo.com/27893118>

"Skrooge Tutorial #3." 19 Aug. 2011. (8 min., 57 sec.)

Bemutatja az Egyeztetési folyamatot. Foglalkozik

továbbá a Fizetőkkel és a Kategóriákkal, bemutatva, hogyan nézzük meg az azokhoz kapcsolódó a tranzakciókat (műveleteket).

Meemaw, a „Linuxos pénzügyi alkalmazások” sorozata utolsó cikként írt a Skroogeról egy bemutatót a PCLinuxOSMagazine-ban (2012): <https://pclusmag.com/html/Issues/201209/page02.html>

A KDE fórumának Office szekciójában is kérdezhetsz a Skrooge-val kapcsolatban: <https://tinyurl.com/57a6b7zk>

Végül, de nem utolsó sorban, a Skrooge kézikönyv is értékes referencia-forrás: <https://docs.kde.org/trunk5/en/skrooge/skrooge/index.html>

1. https://userbase.kde.org/Skrooge#What_a_strange_name.21

2. <https://docs.kde.org/trunk5/en/skrooge/skrooge/index.html>

Történelmi háttérként egy rövid ismertetőt sugárzott az NPR Planet Money podcastja Luca Pacioli-ról (1445-1517) a kettős könyvvitel „feltalálójáról”. A házigazdák Jane Gleeson-White-ot interjúvolták, aki biográfiát írt Pacioliról.

3. <https://docs.kde.org/trunk5/en/skrooge/skrooge/operations.html#reconciliation>

